

HERDENKING 10 MEI 1940, DUBBELDAM
“wij hebben beloofd hen nooit te vergeten”

Geachte nabestaanden, veteranen, dames en heren,

Vandaag herdenken wij de gesneuvelden van de eerste batterij van de derde afdeling van het 14^e regiment veldartillerie -12 lang staal- en de krijgsverrichtingen in de meidagen van 1940.

Het is voor mij een eer dat u mij heeft verzocht u vandaag toe te spreken en nog wel als genist! Wat is het dan dat mij, anders dan mijn naam, verbindt met de dappere mannen van de eerste batterij? Verbazend veel, zo ontdekte ik tijdens het bestuderen van de gebeurtenissen in mei 1940! En vooral door het lezen van hun persoonlijke en aangrijpende verhalen. Ik herken veel van de mannen van die eerste batterij in de mannen en vrouwen van de krijgsmacht nu. Het belang van een “thuisfront”, moed, leiderschap, doortastendheid, kameraadschap en opoffering,

Een ander deel van mijn verbondenheid heb ik in de personen van mijn vader en moeder meegenomen. Pa en ma woonden aan de “overkant” in Strijen ten tijde van de oorlog en één van de artilleriestukken stond in de achtertuin van de opa van mijn vader. Dagelijks oefende de rijdende artillerie het verplaatsen van de stukken naar de bruggen over het Hollands Diep nabij Strijen Sas. Mijn vader bewaart nog steeds één van de hulzen van deze vuurmond.

Ik wil het vandaag graag met u hebben over de ziel van de militair: toen en nu.

Anders gesteld:”wat bezielt de militair?”

Maar eerst wil ik graag beginnen met stilstaan bij de militairen die het ultieme offer brachten: de dood. Gesneuveld bij het dienen van het vaderland. Ik wil graag alle gesneuvelde militairen eren door het noemen van de namen van de gesneuvelden van de eerste Batterij hier in Dubbeldam.

Mag ik u verzoeken op te staan.

Reserve-kapitein W.J. Dethmers, 25 mei 1940 te Dordrecht

Dienstplichtig soldaat H. van den Akker, 13 mei 1940 te Dordrecht

Dienstplichtig soldaat J.H. van Elten, 10 mei 1940 te Dordrecht

Dienstplichtig soldaat I.J. Pennings, 10 mei 1940 te Dordrecht

Dienstplichtig soldaat J ter Steege, 10 mei 1940 te Dordrecht

Dienstplichtig soldaat G. Westerdijk, 10 mei 1940 te Dordrecht

Zij leven voort in de nabestaanden, die ook vandaag hier aanwezig zijn.

Het thuisfront is nog steeds cruciaal voor de soldaat. Zonder de steun en liefde van ouders, broers, zusters en partners kan de soldaat niet vechten.. Ook dit is van alle tijden. Aandacht voor het thuisfront en zorg voor nabestaanden, gewonden en veteranen is dan ook één van de speerpunten van onze commandant van de landmacht, generaal de Kruif. Met het voorlezen van een gedicht wil ik alle nabestaanden van onze gesneuvelde militairen een hart onder riem steken. Zij moeten hun kind, ouder, partner, broer of zus missen, zij hebben een groot offer gebracht. Sta mij toe een herinneringsgedicht voor te lezen dat de ouders van soldaat van den Akker hebben geschreven op 14 mei 1940.

“Harry!
Ja jongen gij waart er een held
Gij streed er zo dapper en moedig
Wij roemen Uw fierheid ginds op Dordsche veld
De koning beloonde u spoedig
Gestreden ja voor God en ’t land
En keerde niet weder in ’t ouderlijk pand
Want Christus, Hij riep u naar vrediger oord
Waar nooit meer door oorlog de vree wordt verstoord
Wij baden te samen: “Uw wil Heer geschien
Eens zullen wij Harry bij u weerzien”
Dat moet ons nu troosten, al is ’t leed groot
Want jongen, gij waart er getrouw tot de dood”.

Op 24 augustus 1939 werd luitenant Robbé-Groskamp voor mobilisatie opgeroepen, hij kwam op in Gorinchem. Samen met drie officieren, één kornet, zeven onderofficieren en veertig kanonniërs en zesentwintig paarden.

De bewapening bestond uit 4 stukken 12 lang staal uit 1880, met voorwagens zonder rem, u kunt zich voorstellen wat dat betekende in een gebied met veel dijken! Er waren twee lichte mitrailleurs en ieder manschap had een karabijn met 20 patronen, die overigens even vóór de inval ingenomen werden; een nog steeds niet opgehelderde vreemde gang van zaken. Dit tezamen vormde de eerste batterij van de derde afdeling, die via Tull en't Waal in april 1940 aankwam in Dubbeldam. De omstandigheden, waarin de batterij moest werken, waren zo mogelijk nog minder rooskleurig dan het materieel. De tuigen werden ingenomen, zodat trainen onmogelijk werd, de constante dreiging van een oorlog en het ontbreken van goede informatie waren niet best voor het moreel. Vlak voordat de oorlog uitbrak werden nog verloven verstrekt en munitie ingenomen, dat had waarschijnlijk **andersom** moeten zijn!

Dan op 10 mei om 4 uur 's morgens een zwaar gebrom in de lucht, Duitse paratroepen landden bovenop de stelling van de eerste batterij, een volkomen verrassing voor de artilleristen die twee kilometer noordelijk in hun legeringsgebied overnachtten. Helaas zonder munitie voor hun karabijnen en pistolen!

Ik citeer nu luitenant Robbé-Groskamp: “ondergetekende is toen op zijn motorfietsje naar de pontonnierskazerne in Dordrecht gereden en heeft een kistje met munitie voorop de tank van de motor meegenomen. Het resultaat ervan was dat wij tien patronen per man konden uitdelen”. Luitenant Robbé-Groskamp ging vervolgens met een patrouille van vijf man verkennen, en stuitte daarbij op de Duitsers, hij noteert: “Eén man, de stuksrijder Van Elten, sneuvelde. Ik zelf werd gewond en raakte bewusteloos”.

De derde afdeling ging echter door met een tegenactie op 11 mei, samen met de infanterie. Zij slaagden erin de Duitsers terug te dringen achter de Wioldrechtse Zeedijk. De afdeling werd toegevoegd aan de lichte Divisie en heeft tot 13 mei gevochten rond de stelling van de eerste batterij, maar later op de dag werden Duitse pantserwagens gesignaleerd en moest de afdeling zich terugtrekken op Dordrecht.

Om acht uur 's avonds werd opdracht gegeven terug te trekken uit Dordrecht, hetgeen het einde van de gevechtsacties betekende voor III-14-RA.

Wat mij enorm fascineert in het verhaal van de artilleristen in Dubbeldam, is dat deze mannen met tien patronen in de tegenaanval gingen tegen een veel beter getrainde en zwaarder bewapende vijand. Wat is het dat militairen laat uitstijgen boven zichzelf en waarom vinden zij de opdracht en de kameraden belangrijker dan zichzelf? Het zijn die eerder genoemde waarden: moed, leiderschap, doortastendheid, kameraadschap en opoffering, Het belang van deze waarden is door de tijden heen niet veranderd. Exact die waarden zoeken wij in onze mensen, daar selecteren, trainen en vormen wij onze mensen ook op. Ik durf te stellen: met succes. Nog steeds komen nieuwe verhalen naar boven uit de periode Uruzgan, waarbij onze soldaten moed toonden en kameraadschap, waarbij leiders doortastend hebben opgetreden, waar soldaten loyaal waren aan elkaar, aan de lokale bevolking en aan Nederland. Dit legt een grote verantwoordelijkheid bij de politieke en militaire leiders. Onze militairen hebben recht op een duidelijke visie, op goed leiderschap en op draagvlak in Nederland. Maar vooral ook op de beste spullen en de beste training.

Wij herdenken hier zodat zij niet voor niets zijn gevallen. Wij herdenken opdat wij blijven waarderen dat wij in vrijheid leven, opdat wij vrijheid niet als vanzelfsprekend zien en omdat wij dankbaar zijn dat de geallieerden zijn gekomen om ons te helpen. Het is daarom dat de huidige krijgsmacht nog steeds paraat staat voor Nederland, maar ook voor anderen als zij ons nodig hebben.

Nederland kan altijd op ons rekenen; kunnen wij ook op Nederland rekenen?

J.L.L. Dubbeldam MA
Kolonel der Genie

Dordrecht, 11 mei 2013